

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC80 (82)

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2024

YEARBOOK

2024

ГОДИНА 15
БРОЈ 24

VOLUME XV
NO 24

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2024
YEARBOOK
2024

ГОДИНА 15
БР. 24

VOLUME XV
NO 24

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

ГОДИШЕН ЗБОРНИК ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

За издавачот:

проф. д-р Луци Караниколова -Чочоровска

Издавачки совет

проф. д-р Дејан Мираковски
проф. д-р Лилјана Колева-Гудева
проф. д-р Луци Караниколова -Чочоровска
проф. д-р Светлана Јакимовска
проф. д-р Ева Ѓорѓиевска

Редакциски одбор

проф. д-р Ралф Хајмрат – Универзитет од Малта, Малта
проф. д-р Неџати Демир – Универзитет од Гази, Турција
проф. д-р Ридван Џанин – Универзитет од Едрене, Турција
проф. д-р Стана Смиљковиќ – Универзитет од Ниш, Србија
проф. д-р Тан Ван Тон Та – Универзитет Париз Ест, Франција
проф. д-р Карин Руке Бритен – Универзитет Париз 7 - Дени Дидро, Франција
проф. д-р Роналд Шејфер – Универзитет од Пенсилванија, САД
проф. д-р Кристина Кона – Хеленски Американски Универзитет, Грција
проф. д-р Златко Крамарик – Универзитет Јосип Јурај Штросмаер, Хрватска
проф. д-р Борјана Просев-Оливер – Универзитет во Загреб, Хрватска
проф. д-р Татјана Гуришиќ-Беканович – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
проф. д-р Рајка Глушица – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
доц. д-р Марија Годорова – Баптистички Универзитет од Хонг Конг, Кина
доц. д-р Зоран Поповски – Институт за образование на Хонг Конг, Кина
проф. д-р Елена Андонова – Универзитет „Неофит Рилски“, Бугарија
м-р Диана Мистреану – Универзитет од Луксембург, Луксембург
проф. д-р Зузана Буракова – Универзитет „Павол Јозев Сафарик“, Словачка
доц. д-р Наташа Поповиќ – Универзитет во Нови Сад, Србија

проф. д-р Светлана Јакимовска, проф. д-р Луци Караниколова-Чочоровска,
проф. д-р Ева Ѓорѓиевска, проф. д-р Махмут Челик, проф. д-р Јованка Денкова,
проф. д-р Даринка Маролова, проф. д-р Весна Коцева, доц. д-р Надица Негриевска,
доц. д-р Марија Крстева, доц. д-р Наталија Поп Зариева, проф. д-р Игор Станојоски,
проф. д-р. Лидија Камчева Панова

Главен уредник

проф. д-р Светлана Јакимовска

Одговорен уредник

проф. д-р Ева Ѓорѓиевска

Јазично уредување

м-р. Лилјана Јовановска (македонски јазик)
доц. д-р Сашка Јовановска (англиски јазик)
доц. д-р Наталија Поп Зариева (англиски јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров

Редакција и администрација

Универзитет „Гоце Делчев“–Штип
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ 10-А п. факс 201, 2000 Штип
Република Северна Македонија

YEARBOOK FACULTY OF PHILOLOGY

For the publisher:

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Editorial board

Prof. Dejan Mirakovski, PhD

Prof. Liljana Koleva-Gudeva, PhD

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Editorial staff

Prof. Ralf Heimrath, PhD – University of Malta, Malta

Prof. Necati Demir, PhD – University of Gazi, Turkey

Prof. Rıdvan Canım, PhD – University of Edrene, Turkey

Prof. Stana Smiljkovic, PhD – University of Nis, Serbia

Prof. Thanh-Vân Ton-That, PhD – University Paris Est, France

Prof. Karine Rouquet-Brutin PhD – University Paris 7 – Denis Diderot, France

Prof. Ronald Shafer PhD – University of Pennsylvania, USA

Prof. Christina Kona, PhD – Hellenic American University, Greece

Prof. Zlatko Kramaric, PhD – University Josip Juraj Strosmaer, Croatia

Prof. Borjana Prosev – Oliver, PhD – University of Zagreb, Croatia

Prof. Tatjana Gurisik- Bekanovic, PhD – University of Montenegro, Montenegro

Prof. Rajka Glusica, PhD – University of Montenegro, Montenegro

Ass. Prof. Marija Todorova, PhD – Baptist University of Hong Kong, China

Ass. Prof. Zoran Popovski, PhD – Institute of education, Hong Kong, China

Prof. Elena Andonova, PhD – University Neofit Rilski, Bulgaria

Diana Mistreanu, MA – University of Luxemburg, Luxemburg

Prof. Zuzana Barakova, PhD – University Pavol Joseph Safarik, Slovakia

Ass. Prof. Natasa Popovik, PhD – University of Novi Sad, Serbia

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD, Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD,
Prof. Eva Gjorgjievska, PhD, Prof. Mahmut Celik, PhD, Prof. Jovanka Denkova, PhD,
Prof. Darinka Marolova, PhD, Prof. Vesna Koceva, PhD, Prof. Nadica Negrievska, PhD,
Prof. Marija Krsteva, PhD, Prof. Natalija Pop Zarieva, PhD, Prof. Igor Stanojoski, PhD,
Prof. Lidija Kamceva Panova, PhD

Editor in chief

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Managing editor

Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Language editor

Liljana Jovanovska, MA (Macedonian language)

Prof. Saska Jovanovska, PhD, (English language)

Prof. Natalija Pop Zarieva, PhD, (English language)

Technical editor

Slave Dimitrov

Address of editorial office

Goce Delchev University

Faculty of Philology

Krste Misirkov b.b., PO box 201

2000 Stip, Republic of North Macedonia

IN MEMORIAM

Проф. д-р Марија Кусевска (1954 – 2024)

Проф. д-р Марија Кусевска е родена на 15.1.1954 во Пехчево. Основно и средно образование завршила во Скопје и во 1973/1974 година се запишала на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата Англиски јазик и книжевност со македонски јазик. Во 1996 година добила стипендија од Американската асоцијација за универзитетски жени (American Association of University Women, AAUW) и се запишала на постдипломски студии на Државниот универзитет во Аризона, САД, на Катедрата за англиски јазик, магистерски студии за предавање на англискиот јазик како втор јазик. Магистрирала во 1997 година со просек 10 (американска оценка А) и со одбрана на магистерски труд на тема „Говорни чиновни“, по што се стекнала со називот магистер по предавање англиски како втор јазик (MTESL). Во 2008 година ја пријавила темата за изработка на докторска дисертација со наслов „Анализа на несогласувањето во македонскиот и во англискиот јазик и импликациите за македонските говорители“ на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и успешно ја одбрала на 10 јануари 2011 година со што се здобила со научен степен доктор по филолошки науки. Истата година била избрана за доцент на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, во мај 2016 година е избрана за вонреден професор, а во април 2021 година за редовен професор за областите Англистика и Лингвистика.

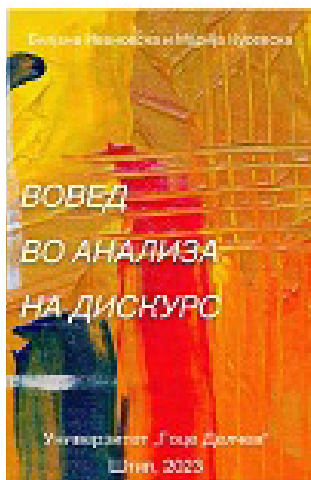
За време на нејзиниот работен век има објавено над сто публикации меѓу кои голем број научни трудови, книги, монографии и учебни помагала. Професорката има учество во повеќе проекти од кои може да се истакнат неколку позначајни како што се проектот *Развивање на меѓукултурниите ѓраѓмајички исцражувања и исцражувањата на ѓраѓмајичката на меѓујазикот и нивно ѓврзување со ѓраќтикајта*, каде се јавува како главен истражувач; проектот *Улогата на експлицитниите исцрукции за сцекнување ѓраѓмајичка комцетенција ѓри учењето англиски и ѓермански јазик* каде е исто главен истражувач. Свој придонес дала и во научно-истражувачкиот проект *Анализа на англискиот меѓујазик на А1, А2 и Б1 ниво од Заедничката евројска референцна рамка за јазикот (ЗЕРР)* со посебен осврт на меѓујазичното влијание чија цел е создавање електронски корпус на англиски меѓујазик за истражувачки цели, развивање методологија за собирање и обработка на електронски бази на податоци од јазикот на изучувачите на некој странски јазик и подобрување на наставата по англиски јазик. Во периодот од 2003 до 2007 учествувала во проектот за формирање на *МАКС-Македонска асоцијација за квалитет во наставата по странски јазик*.

Во периодот 2005 – 2006 била Раководител на проектот за воведување на Европското јазично портфолио за возрасни. Од 2002 до 2003 година исто така била раководител на проектот за комуникација и лидерство според програмата на *Toastmasters International*, финансиран од страна на Американската амбасада. Во периодот 2016 – 2021, проф. д-р Кусевска учествувала во неколку истражувачки проекти и важно е да се спомне дека активно ги вклучуваше студентите во проектите на кои работеше, што значително придонесе тие да бидат запознаени со тековните случувања во науката за јазикот и да развијат интерес за научноистражувачката работа. Последователно на овие активности, во 2020 година, професорката после многуте објавени книги, повторно објавува

рецензиран учебник со наслов „Topics in Contrastive Analysis: English and Macedonian” кој им помага на студентите во успешно совладување на материјалот по предметот Контрастивна анализа на англискиот и на македонскиот јазик.

За време на нејзиното работење проф. д-р Марија Кусевска активно учествуваше во активностите на Катедрата за англиски јазик и книжевност. Таа учествуваше во креирањето на програмите за прв и втор циклус студии, во менторирање на студентите при изработка на нивните магистерски и дипломски трудови, во комисиите на нивните одбрани на трудовите, при изведување на комисиските испити. Професорката даде свој придонес и во оспособување на помладите колеги преку несебично споделување на материјали, совети и лични искуства.

*Од одбраната на магистерскиот труд на (Ана Миџева Димоска)
Проф. Кусевска, проф. Јанкова Алаџозовска, Ана Миџева и проф. Билјана Ивановска*

Професор Кусевска беше долгогодишен универзитетски професор по англистика, со плодна наставна и научна пракса, со објавени стотина научни трудови и книги од областа прагматика на англискиот јазик, учесник во проекти во земјава и странство. Професорката Кусевска ќе ја паметиме по нејзината благост и одмереност како личност, исклучителната професионалност и посветеност, како и по добронамерноста, човечноста и дружељубивооста.

Последен поздрав до проф. д-р Марија Кусевска од деканката проф. д-р Луси Караниколова-Чочоровска, Катедрата за англиски јазик и книжевност, вработените, колегите и студентите од Филолошкиот факултет при УГД – Штип.

СОДРЖИНА / CONTENTS

IN MEMORIAM

Проф. д-р Марија Кусевска (1954 – 2024)

Јазик / Language

Александра Минкова, Билјана Ивановска

ДЕОНТИЧКАТА И ЕПИСТЕМСКАТА ЗАСТАПЕНОСТ НА
МОДАЛНИТЕ ГЛАГОЛИ ВО GERMANСКИОТ ЈАЗИК
ВРЗ ПРИМЕРИ ОД СВЕТОТО ЕВАНГЕЛИЕ СПОРЕД МАТЕЈ

Aleksandra Minkova, Biljana Ivanovska

DEONTIC AND EPISTEMIC PREVALENCE OF MODAL VERBS
IN GERMAN LANGUAGE BASED ON EXAMPLES FROM THE
HOLY GOSPELS ACCORDING TO MATTHEW

13

Меги Димова, Даринка Маролова, Драгана Кузмановска

ФРАЗЕОЛОГИЗМИ СО КОМПОНЕНТАТА „ГЛАВА“ ВО
GERMANСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК И МОЖНИ
МЕЃУСЕБНИ ЕКВИВАЛЕНТНИ РЕЛАЦИИ

Megi Dimova, Darinka Marolova, Dragana Kuzmanovska

PHRASEOLOGISMS WITH THE COMPONENT “HEAD“ IN
GERMAN AND MACEDONIAN LANGUAGE AND POSSIBLE
MUTUAL EQUIVALENT RELATIONS

31

Катерина Харбова, Билјана Ивановска

ПРЕДЛОЗИТЕ ЗА МЕСТО ВО GERMANСКИОТ ЈАЗИК И
НИВНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО
ДЕЛОТО „ПАРФЕМ“ ОД ПАТРИК ЗИСКИНД

Katerina Harbova, Biljana Ivanovska

PREPOSITIONS OF PLACE IN GERMAN LANGUAGE AND
THEIR EQUIVALENTS IN MACEDONIAN LANGUAGE IN THE
LITERARY WORK “PARFUM” BY PATRICK SÜSKIND

41

Книжевност / Literature

Krste Iliev, Natalija Pop Zarieva, Dragan Donev

SHAKESPEARE’S SHYLOCK: AN AVARICIOUS VILLAIN, A VICTIM,
OR A COMPLEX FUSION OF BOTH

55

Симона Монавчева

ЕРЕБ (EREBUS) ВО ЖИВОТОТ НА МЛАДИТЕ КАКО РЕЗУЛТАТ
НА МАНИПУЛАЦИЈАТА СО ВЕШТАЧКАТА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА

Simona Monavcheva

EREBUS IN THE LIVES OF YOUNG PEOPLE AS A RESULT OF
MANIPULATION WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE

65

Култура | Culture

Ana Velinova

MUSEUM TYPOLOGY AND THE ASPECT OF PLACE

79